

Paikallinen kapina ja sen leviäminen

A.G. Schwarz

Olen kuullut monien muista maista tulleiden anarkistien kysyvän: ”Miksi Kreikan kapina ei levinnyt muihin maihin, ja mitä olisimme voineet tehdä sen levittämiseksi?” Useimmiten kysymystä ei esitetty rakentavasti, vaan sillä viitattiin paikallisen liikkeen hyödyttömyyteen, koska kapina ei levinnyt. Täytyy sanoa, että kysymys vaikuttaa minusta tietämättömän hölmöltä. Tärkeä tosiasia, joka anarkistien täytyy selvittää itselleen, on siinä, että kapinat eivät yleensä ylitä kansallisia rajoja. 1900-luvun alussa voidaan perustellusti sanoa Euroopan alaluokkien parissa olleen enemmän kansallisjaot ylittänyttä yhteistä tietoisuutta. Joka tapauksessa, Venäjän paljon äärimmäisemmät tilanteet, jotka etenivät kapinasta vallankumoukseen, eivät tehneet paljoa muuta kuin rohkaisseet muualla jo valmiiksi olleita liikkeitä. Se ei levinnyt. Sama päti 1968. Kapina täällä selvästikin rohkaisi kapinointia siellä, mutta asiat lähtivät aina liikkeelle vastauksena paikalliseen tilanteeseen. Kreikan kapina syntyi vuosien kokemuksesta, jossa yhteiskuntaa ja antiautoritaareja itseään oli valmisteltu taistelemaan vastaan kaikella mitä heillä oli, eikä tuo kokemus tietenkään voi kulkea mellakkakuvien mukana pitkin internetiä.

Monet anarkistit unohtavat, että elämme hyvin erilaisessa todellisuudessa kuin suurin osa ihmisistä. Tämä johtuu osittain globalisaation vastaisen liikkeen aikaisesta huippukokousturismista. Olemme ystäviä muiden maiden anarkistien kanssa, tai vähintäänkin tiedämme, että kun jotain tapahtuu, niin anarkistit toisaalla ovat solidaarisia meitä kohtaan. Toisin sanoen, meillä on emotionaaliset siteet. En halua väheksyä teorian merkitystä, mutta se pitää laittaa oikealle sijalleen: suurin osa ihmisistä ei laita elämäänsä likoon taistelussa teorian pohjalta, vaan empatian, rakkauden, rohkeuden ja raivon pohjalta. Kun anarkisti Espanjassa kuulee, että anarkisti on ammuttu Kreikassa ja sikäläiset toverit mellakoivat, kapina on jo tullut hänen sydämeensä: hän tuntee raivoa sekä halua liittyä taisteluun; empatiaa ja jopa rakkautta niitä elossa olevia tovereita kohtaan, jotka puskevat tuota taistelua eteenpäin tukahduttamisesta huolimatta. Näiden tunteiden pohjalta paikallisten tovereiden tukemana hän löytää rohkeutta toimia. Mutta kaikki muut Espanjassa, vaikka he saattavat kuulla ampumisesta television kautta, ja vaikka he saattavat ajatella pahasti Kreikan poliisista ja jopa tuntea sympatiaa mellakoijia kohtaan, eivät ymmärrä kuinka se koskettaa heitä. Sillä solidaarisuus perustuu tunnesiteisiin.

Kansakunta ei ole pelkkä ansa, jonka valtion pakkokoulutus ja kapitalismin kulttuuri-instituutiot ovat luoneet hajoittamaan ja hallitsemaan alempia luokkia, vaikka se on myös sitä. Ilman valtiota ja kapitalismia kansakunta on kuvitteellinen yhteisö, jota yhdistää kieli, kulttuuri ja historia; se on viitekehys, jossa yhteiset kokemukset voivat tapahtua, ja se on näin ollen myös

tunnesiteisiin perustuva ympäristö. Toisin sanoen, koska maailma ei ole yhdenmukainen, ja on olemassa useita kieliä ja kulttuureja, myös kansakuntia tulee olemaan (erillään kansallisvaltioista, joka on jotain ihan muuta). Tästä syystä kapinat syttyvät paikallisista tapahtumista sen sijaan, että leviäisivät kansojen välillä: koska ihmisten on paljon helpompi identifioitua tunnetasolla sellaiseen ihmiseen, jonka he kokevat kuuluvan laajempaan yhteisönsä. Patrasissa roskiksia polttaneet lukiolaiset eivät tunteneet Alexisia henkilökohtaisesti, mutta näkivät hänet ”yhtenä meistä”. Italian lukiolaiset tuskin kokivat tuota yhteyttä, sillä he elävät erilaisessa kulttuurikehyksessä, eikä kreikkalaisen lukiolaisen kuolema, vaikka se koskettaisi heitä jollain tunnetasolla, merkitse samanlaista hyökkäystä heitä kohtaan. Yhteinen kokemus lukion tai poliisin tukahduttavuudesta ei ylitä näitä kulttuurieroja.

Läntiset anarkistit puolestaan muodostavat yhteisen kulttuuriryhmän, ja jollain tapaa jopa puhumme samaa kieltä. Olemme jonkinlainen kansakunta diasporassa, joten yhteisöömme josain maassa kohdistuva tukahduttaminen koskettaa meitä tunnetasolla. Mutta olisi virhe olettaa muiden olevan samanlaisia tässä suhteessa.

Ja me saatamme jopa yliarvoida oman solidaarisuutemme rajoja. Kun siirtolaiset mellakoivat Omoniaassa kesäkuussa 2009, kytän revittyä Koraanin rasistisen poliisiratsian aikana, mukana oli harvinaisen vähän anarkisteja. Monet siirtolaiset kokivat Koraanin repimisen olleen hyökkäys heidän identiteettiään vastaan, heidän erilaisuuttaan vastaan ja näin ollen heidän selviytymistään vastaan. Kreikkalaiset anarkistit tuntuivat tulkitsevan tilanteen uskonnollisena kiistana, samaan tapaan kuin italialainen lukiolainen ei välttämättä ymmärrä miten kreikkalaisen nuoren tappaminen liittyy häneen.

Kansan tai kulttuurin lisäksi toinen tekijä vaikuttaa olevan läheisyys, mutta uskon, että kyse on enemmänkin merkeistä. Ateenassa Omonian alapuolella oleva siirtolaisalue kuhisee ihmisiä, jotka eivät ole kulttuurisesti integroituneet kreikkalaiseen yhteiskuntaan. Ihmisiä monista kansakunnista, joiden elämäkokemus ei mahdu kansalliseen kehykseen. Toisin sanoen, he ovat ulossuljettuja. Silti he osallistuivat joukoittain joulukuun mellakointiin, etenkin ensimmäisenä maanantaina, jolloin mellakat puhkesivat heti heidän naapurustossaan. Kartasta katsottuna vaikuttaa siltä, että kapina levisi maantieteellisesti. Silti on useita kulttuurisesti erilaisia ryhmiä, jotka eivät välttämättä liittyisi kapinaan vaikka se tapahtuisi aivan heidän edessään. Viranomaisten käyttämä Rikkinäisten Ikkunoiden poliisityön teoria saattaa tarjota parempia selityksiä. Häiriöitä aiheuttavat teot (kuten rikkinäiset ikkunat) tarjoavat ihmisille merkkejä siitä, että esivalta on heikko, ja myös uusia häiriöitä aiheuttavia tekoja tullaan sietämään. Valtio tunnustaa epäsuorasti, että esivalta on provokaatio, ja heikkoutta osoittamalla se kutsuu vastahyökkäystä; näin ollen jokainen kantaa mukanaan kapinan siementä.

Ensimmäisen maanantain massiivinen mellakointi tarjosi selvän merkin siitä, että jokainen, jolla on jotain hampaankolossa valtiota ja pääomaa vastaan (ja tämä pitää sisällään väestön enemmistön, käytännössä kenet tahansa mistä tahansa luokasta, joka ei ole ihan täysin myynyt itseään), voi vapaasti kostaa. Tämä ajatus häiriön merkkien tärkeydestä selittää sen miksi ihmiset eri kulttuuriryhmistä, ilman fyysistä läheisyyttä mellakointiin, osallistuivat myös. Esimerkkinä vaikka romaniyhteisö Ateenan ulkopuolella, joka hyökkäsi poliisiasemalle kiväärien kanssa. Näin tapahtui mikäli ihmisillä oli joku henkilökohtainen syy vihata esivaltaa, sillä paikallisten häiriöiden merkit levisivät myös median kautta. Ja tämä on yksi syy siihen miksi muiden hallintojen alla eläneet ihmiset, välittämättä siitä kuinka paljon anarkistinuoren tappaminen heitä henkilökohtaisesti kosketti, eivät ryhtyneet hillittömään mellakointiin. Häiriön merkit puuttuivat, sillä Kreikan tilanne ei suoraan heikentänyt muita hallintoja.

Molempien tekijöiden takana oleva merkitys on subjektiivisessa tunnepuolessa. Vasemmiston maskuliininen, persoonaton ja byrokraattinen politiikka on jo kauan aikaa onnistunut poistamaan tunnepuolen siitä miten käsitämme vallankumouksen, mutta vapaudellista vallankumousta ei voi saavuttaa sivuuttamalla ihmisen tunnepuolta. Jäljelle jää vain manipuloivan johdon huutamattomat totiset kutsut itsensä uhraamiseen, sekä kätevä sekaannus paperilla ja sydämessä esiintyvän vapauden välillä. Ihmiset voivat taistella itsensä puolesta vain tunnistamalla tämän subjektiivisen, henkilökohtaisen ja emotionaalisen vallankumouksen, ja näin tunnistaa jatkuvat yritykset taistelun rekuperoimiseksi, joita tapahtuu valheelliseen yhteiseen hyvään vetoamalla. Tämä ei tarkoita sitä, että taistelun tulisi olla individualistista, mutta vain yksilöt, jotka ovat vapaita tuntemaan tarpeensa ja halunsa, voivat osallistua vapautuneeseen kollektiivisuuteen, joka kykenee kukistamaan esivallan ja luomaan vapaita yhteisöjä.

Anarkistit muualla voisivat teknisesti ottaen toteuttaa monia Kreikassa tapahtuvia juttuja – meillä on lukumäärät, materiaalit sekä taito – mutta meitä pelottaa. Kreikan anarkistiliikkeen ja kapinan silmiinpistävä ominaisuus on rohkeuden merkitys. Mutta rohkeus on pitkälti sosiaalinen ilmiö. Aina löytyy ihmisiä, joilla sitä on vähän enemmän, jotka kykenevät tekemään ensimmäisen iskun vaikka heidän takanaan ei olisi ketään muuta. Mutta he eivät koskaan tule olemaan enemmistö, eikä heidän tulisikaan olla (kuinka kauhea maailma olisi, jos joka paikassa pyörisi pelkkiä hätäisiä ääliöitä!). Yleisesti ottaen, kun ihmiset ovat sosiaalisia eläimiä, rohkeus syntyy ennen kaikkea vertaisryhmän tuesta, ja toisekseen laajemmasta yhteisön sympatiasta. Jos rinnalla on riittävästi tovereita, tai jos on anonyymi jäsen samanmielisessä väkijoukossa, sitä pystyy yli-inhimillisiin tekoihin, joita muuten ei koskaan tekisi. Ja jos on viidenkymmenen anarkistin joukossa, vastassa sadan hyvin varustetun mellakkapoliisin joukko, sitä paljon todennäköisemmin pistää tuulemaan silloin, jos tietää, että sivustakatsojat ovat samalla puolella, kuin jos luulisi heidän olevan toisella puolella tai kertovan poliisille mille kadulle juoksit sitten kun kaikki on ohi. Katujen tunnelma tarjoaa yhden tärkeän merkin, joka vaikuttaa suoraan poliisiin ja tovereiden taistelutahtoon. Otetaan samat viisikymmentä anarkistia ja samat sata mellakkakyyttä, ja laiteetaan heidät eri kaduille eri tunnelmissa. Vaikka paikalla ei olisi sivustakatsojia vaikuttamassa tilanteisiin, lopputulokset olisivat täysin erilaisia.

Mutta rohkeudessa on kyse myös harjoittelusta. Ensimmäinen kerta on aina se pelottavin. Ja jos tekee laitonta toimintaa vain pikkutarkan suunnittelun jälkeen – ei sillä etteikö suunnittelu ole monin paikoin järkevää – ei tule oppimaan sitä kuinka toimia spontaanisti, kuinka reagoida tilanteisiin välittömästi. Se on ratkaisevan tärkeä taito anarkisteille. Joulukuun kapinaa ei oltu suunniteltu, mikään yleiskokous tai etujoukko puole ei valmistellut sitä, mutta siihen oli valmistauduttu. Kapina ei olisi koskaan puhjennut tuolla hetkellä, jos Kreikan anarkistit eivät olisi valmistelleet itseään toimimaan. Ja he tekivät sen kehittämällä aktiivisia ja aloitteellisia pienryhmiä, joita yhdisti luottamus, yhteinen politiikka sekä yhdessä koettu käytännön kokemus; toteuttamalla eritasoisia valmisteluja vaativia vaarallisia tekoja, spontaanista (tilanteesta reagoimisesta) minimaaliseen (päättää tehdä jotain vain muutaman tunnin tai päivän varoajalla, ja vain menee ja tekee sen) ja pikkutarkkaan (huolellinen suunnittelu). Tämä satojen tai jopa tuhansien anarkistien kapasiteetti rakennettiin joulukuuta edeltävinä vuosina, ja sen ansiosta he pystyivät reagoimaan Alexis kuolemaan välittömästi. Näin he määrittivät kapinan luonteen. Jos heidän olisi tarvinnut ensin pitää tapaaminen, käydä pitkä keskustelu, tehdä vähän tiedustelua, punnita muita vaihtoehtoja, ja näin saada ensimmäiset vastaiskut valmiiksi viikon päästä, Alexis kuolemaa ei koskaan olisi kostettu.

Lisäksi, koska kreikkalainen yhteiskunta oli edeltävinä kuukausina ja vuosina tottunut anarkistien satunnaisiin hyökkäyksiin poliisiasemia ja pankkeja vastaan, tämä muoto oli astunut sosiaaliseen tietoisuuteen ja oli valmiina kymmenille tuhansille lukiolaisille, siirtolaisille sekä muille, jotka tarvitsivat jonkun työkalun, jonkun kanavan raivonsa osoittamiselle. Jos he olisivat nähneet pelkästään rauhallisia mielenilmauksia vastauksena valtion ja kapitalismin raivonpurkauksiin ja loukkauksiin, he olisivat todennäköisesti vastanneet murhaan vain rauhallisilla mielenilmauksilla. Poliisin kanssa olisi saattanut olla muutamia kahinoita pahimman raivon purkamiselle, ja loput olisi haudattu sisälle, mikä olisi painanut heitä vielä alemmas ja varastanut vielä lisää heidän itsekunnioitustaan, valmistellut heitä aikuisuuteen, integroitumiseen, eläkkeeseen.

Nyt tulisi olla selvää kuinka joulukuun henki voi levitä kansainvälisesti. Tovereiden kapina Kreikassa voi liikuttaa meitä ja antaa uutta toivoa. Se voi saada meidät opiskelemaan heidän tilannettaan ja löytämään sen mikä teki siitä mahdollista, jotta voimme rakentaa perustuksia omilla kulmillamme. Voimme myös käyttää sitä tilaisuutena kasvattaa ympärillämme olevien kansainvälisyyttä, kun pidämme mielenosoituksia ja muistotilaisuuksia, jotta naapurimme voivat miettiä sitä voisiko Kreikan tapahtumilla olla jotain merkitystä myös meille. Mutta on vastavallankumouksellista tehdä kuten monet toverit ovat tehneet, kun he ovat repineet hiuksiaan, suoineet ja solvanneet paikallisia liikkeitämme siitä, että ne eivät ole pystyneet levittämään kapinaa, kun he ovat väärintulkinneet kapinan maantieteellisiä rajoja todisteina muiden paikkojen laiskuudesta tai heikkoudesta. Joulukuu on tilaisuus riemuita, kohottaa taistelutahtoamme. Kuinka kauheaa, että jotkut internetissä loputtomasti bloggaavat kuumapäät ovat käyttäneet sitä tilaisuutena heikentää entisestään itseluottamustamme. Tarvitaan juuri päinvastaista.

Joulukuun kapina syntyi tietyistä paikallisista olosuhteista anarkistiliikkeessä, joka ei pitänyt eikä pidä itseään erityisenä. Kapinan nousu mahdollistui sillä, että ihmiset uskoivat siihen. Kapinoita syntyy siellä missä olemme, ja voimme auttaa niitä usealla tapaa.

- Ymmärtämällä, että kapinat eivät ole hallittavissa eivätkä ne seuraa ideologisia linjoja. Ne ovat kaikkien sorrettujen ja riistettyjen mahdollisuuksia taistella vastaan omilla tavoillaan. Tuon taistelun kuluessa monet erilaiset ihmiset voivat kohdata toisensa, jos vain haluavat.
- Ymmärtämällä, että kapinat eivät yleensä kaada hallituksia. Mutta jos ihmiset eivät perusta toivoaan pelkästään yksinkertaiselle mellakoinnille, he tulevat näkemään, että sitten kun ihmiset ovat fyysisesti lopussa ja katutaistelut loppuvat, liike voi halutessaan rakentaa noiden kokeilujen päälle, valaa syvempiä perustuksia, käyttää valtatasapainon heilahdusta omaehtoisten tilojen avaamiseen ja rakentaa perustuksia anarkistiselle maailmalle, liikkua lähemmäksi vahvempaa kapinointia sekä vallankumousta.
- Organisoimalla hyökkäyksiä esivaltaa vastaan ja kehittämällä kykyä reagoida spontaanisti, anarkistit valmistautuvat kapinaan ja kasvattavat todennäköisyyttä sille, että tapahtuma puhkeaa kapinaksi. Yhteiskuntaa on valmisteltu hyväksymään taistelun ja vastaiskun todellisuus.
- Alkamalla nyt löytämään mitä tahansa yhteisöllisiä ja antiautoritaarisia perinteitä yhteiskunnastamme, ja laajentamalla niitä torjumaan kapitalismin vaikutukset kulttuuriin, voidaan luoda populaarikulttuuria, joka tukee väkivaltaista vastarintaa, kylvää epäluottamusta esivaltaan sekä vaalii yhteisöllisiä arvoja.

- Osallistamalla käynnissä oleviin yhteiskunnallisiin konflikteihin, työskentelemällä kunnioittavasti toisten ei-institutionaalisten toimijoiden kanssa, vaikka he eivät olisi antikapitalisteja, ja vetovoimaisesti avata tiloja tai soveltaa menetelmiä, jotka muuttavat taistelun logiikan konservatiivisuuden vs. reformin välittyneestä silmukasta kohti asetelmaa esivalta vs. kansa.
- Rakentamalla infrastruktuuria ja tärkeitä kykyjä (taidot, tavat, perinteet), jotka heijastavat ja kasvattavat haluamaamme maailmaa, ei vaihtoehtoina vaan sillanpääasemina, jotta meillä olisi jotain luovaa siinä vaiheessa kun kykenemme pakottamaan poliisin pois kaduilta. Sitä odotellessa voimme antaa sisältöä unelmillemme sellaisella tavalla, joka ylläpitää toivoa ja kannattelee meitä taistelussamme, joka on rankka ja pitkä, eikä sitä voi taistella ikään kuin hakisi kuuta taivaalta.

Nämä ovat joitain tapoja tarttua hetkeen ja auttaa sitä laajenemaan luonnolliseen muotoonsa: paisunut raivo ja luova kollektiivisuus, joka ei tunne rajoja ja torjuu kontrollin logiikan; räjähdys, joka alkaa polttamaan pois vanhaa maailmaa ja jättää avoimen maaperän, johon istuttaa uusi maailma, jota kannamme sisällämme, jos meillä vain on riittävästi rohkeutta tarttua tilanteeseen kaksin käsin.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

A.G. Schwarz
Paikallinen kapina ja sen leviäminen

Haettu 4.3.2013 osoitteesta: <http://takku.net/article.php/20110927205914526>
Ote kirjasta "We are an Image from the Future: The Greek Revolt of December 2008", s. 219-224.
2010. AK Press. Otsikkoa muutettu.

fi.theanarchistlibrary.org